

มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อสัญญาประกันชีวิต

นิวัฒน์ โชติพงษ์สันต์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ISBN 974-09-2651-7

LEGAL MEASURES RELATED TO THE ENFORCEMENT OF
THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT B.E. 2542
AGAINST LIFE INSURANCE CONTRACTS

NIWAT CHOTPONGSUN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2006

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ISBN 974-09-2651-7

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อสัญญาประกันชีวิต

ชื่อผู้เขียน นายนิวัฒน์ โชติพงษ์สันต์

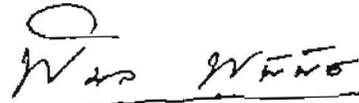
คณะ นิติศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา ประธานกรรมการ

อาจารย์หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

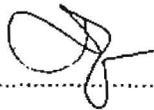
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

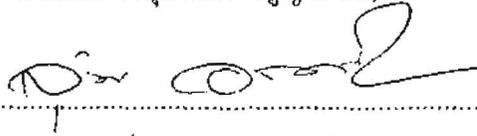
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา)

.....กรรมการ

(อาจารย์หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุเมธ जानประดับ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อสัญญาประกันชีวิต

ชื่อผู้เขียน : นายนิวัฒน์ โชติพงศ์สันต์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2549

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์จรูญ เล็งวิทยา ประธานกรรมการ
2. หม่อมหลวงสุภกิตต์ จรูญโรจน์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเฉพาะ มาตรการทางกฎหมาย
เกี่ยวกับการริบทรัพย์สินในทางแพ่งของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อสัญญาประกันชีวิต ซึ่งเจตนารมณ์สำคัญในมาตรการริบทรัพย์สิน
ในทางแพ่งตามกฎหมายนี้ เพื่อทำลายวงจรการประกอบอาชญากรรม และอาชญากรรม
ทางเศรษฐกิจ มิให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทำการฟอกเงินไปใช้
ประโยชน์ในการกระทำความผิดอีกต่อไป เพราะกฎหมายนี้สามารถติดตามยึดทรัพย์สิน
ได้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้ง และไม่ว่าจะอยู่ในความ
ครอบครองของบุคคลใด

ผลจากการศึกษาพบว่า มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
เป็นมาตรการที่ใช้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นความผิด
มูลฐานให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยที่ไม่พิจารณาถึงว่าผู้กระทำความผิดได้รับ โทษตาม
ความผิดมูลฐานนั้น ๆ หรือไม่ เนื่องจากในปัจจุบันได้มีรูปแบบวิธีการฟอกเงินโดยนำไป
ซื้อสัญญาประกันชีวิต จึงมีปัญหาว่าจะริบเงินสิทธิประโยชน์อันจะพึงใช้ตามเงื่อนไข
ของสัญญาประกันชีวิตประเภทใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายนี้ไม่
ควรจะกระทบกระเทือนต่อสิทธิของประชาชนผู้สุจริตเกินสมควร

ผู้เขียน ได้ศึกษาหลักการริบทรัพย์ทางแพ่งทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ แล้ว เห็นว่าการริบทรัพย์ให้ตกเป็นของแผ่นดินดังกล่าวควรพิจารณาถึงผลบังคับใช้ตามกฎหมายของสัญญาประกันชีวิต หากสัญญาประกันชีวิตไม่มีผลบังคับใช้เพราะเป็น โฆษณาก็ควรยึดเงินค่าเบี้ยประกันที่ชำระแล้วทั้งหมด แต่หากสัญญาประกันชีวิตสมบูรณ์มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย ก็ควรมีสถิติยึดหรืออายัดเพียงเงินหรือสิทธิประโยชน์อันจะพึงใช้ตามเงื่อนไขของสัญญาประกันชีวิตให้ตกเป็นของแผ่นดิน และมีมาตรการกฎหมายในการคุ้มครองบุคคลภายนอกผู้สุจริตมิให้ได้รับผลกระทบจากมาตรการริบทรัพย์ดังกล่าว

ผู้เขียนจึง ได้เสนอผลที่ได้จากการศึกษา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปเป็นข้อพิจารณา หรือแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่เหมาะสมในการใช้มาตรการริบทรัพย์สินในสัญญาประกันชีวิตให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ABSTRACT

Thesis Title : Legal Measures Related to the Enforcement of the
Anti-Money Laundering Act B.E. 2542 Against Life
Insurance Contracts

Student's Name : Mr. Niwat Chotpongsun

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2006

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Charan Lengwittaya Chairperson
2. M. L. Supakit Charoonrojn

The objective of this thesis is to study specifically the legal measures related to the civil forfeiture of the proceeds of life insurance contracts under the Anti-Money Laundering Act B.E. 2542 ("the Act"). The intent of the civil forfeiture provisions contained in the Act is to destroy the chain of the criminal activities and economics criminal in order that any asset in relation to money laundering offenses may not be used to commit any further offenses. The Act enables pursuance and seizure of asset no matter how many times the asset has been sold, distributed, transferred, or transformed ,or found in whosoever possession.

The results of the study reveal that the civil forfeiture measures relating to the restraint or seizure of asset involved in a predicate offense to the State,

regardless of whether the defendant is convicted of charges related to the predicate offenses. At present, one of the methods of money laundering is through the purchase of life insurance contracts. It is questionable when rights relating to life insurance policies should be forfeited to the State. By enforcing the law, the rights of honest people should not be jeopardized.

After having studied the principles of Thai and foreign civil law regarding forfeiture procedures, the author is of the opinion that the forfeiture of an asset for the benefit of the State as such should be based on the legal effect of the life insurance contract. If the life insurance contract is null and void, the entire paid insurance premium should be seized. If the life insurance contract is legally valid, only the money or benefits earned under the terms of the life insurance contracts shall be restrained or seized to the State. Also, there should be certain measures to give protection to the rights of honest people against the seizure of such asset.

The author has expressed his opinions and proposed recommendations so that they can be used as guidelines in promulgating appropriate rules for the forfeiture of asset derived from the proceeds of life insurance contracts to the State.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยพระคุณอย่างสูงของรองศาสตราจารย์จรัส
เถิงวิทยา หม่อมหลวงศุกกิตต์ จรุงโรจน์ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ
รองศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้สละเวลา แนะนำ ให้ข้อมูลจนทำให้ผู้เขียน
สำเร็จเป็นมหาบัณฑิตสมความมุ่งหมาย

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์คณะนิติศาสตร์ ท่านอาจารย์ที่แต่งหนังสือ
ทุกเล่มที่นำมาใช้ค้นคว้า และท่านอาจารย์ทุกท่านของผู้เขียนในทุกระดับการศึกษาที่ไม่
สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ ที่ช่วยเติมเต็มความรู้ และสามารถนำมาพัฒนาตนเอง
ซึ่งทำให้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้นำมาใช้ประกอบการวิจัย ขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่าน
รวมทั้งบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง และคุณตัณชัย จุลมนต์ ผู้ซึ่งเป็นผู้รับรอง
เสนอแนะให้ผู้เขียนได้เข้าศึกษาในระดับมหาบัณฑิตนี้ อีกทั้งให้ความช่วยเหลือตลอด
เวลาในการศึกษา ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณคมศร ชลสุวรรณวัฒน์ บรรณารักษ์ คุณอนงค์
ตรงกิจวิโรจน์ รวมทั้ง พี่ เพื่อนร่วมงานที่บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด ที่ได้ให้ความ
ช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และบุคคลสำคัญที่ผู้เขียนขอขอบคุณ และระลึกไว้เสมอว่า เป็น
ผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจตลอดเวลา และเป็นบุคคลซึ่งทำให้ผู้เขียนดำเนินใน
หน้าที่และความรู้สึกรับผิดชอบ และเชื่อมั่นในสิ่งอันดีงาม คือ คุณวรศิริ จันทร์ทร

ขอกราบเท้าระลึกถึงพระคุณที่มีมากจนล้นพ้น แต่ผู้ที่มีแต่คำว่า “ให้” เป็นผู้หล่อ-
หลอม อบรมบ่มนิสัย ให้ความรู้ สนับสนุน ให้กำลังใจ ทำให้ผู้เขียนเจริญวัยอย่างมีคุณภาพ
แต่คุณแม่ลัดดา โชติพงษ์สันต์ ที่ความล่งลับจนมิเคยได้ชื่นชมกับความสำเร็จในด้าน
การศึกษาของบุตรคนนี้เลยแม้แต่ครั้งเดียว และพระคุณของคุณพ่อเจียงสุน แฉงจิ๋ว ที่ด่วน
จากไปจนมิทันได้ภูมิใจกับความสำเร็จในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว
โชติพงษ์สันต์ และขอขอบคุณปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนทำให้ผู้เขียนฟันฝ่า จน
ทำให้รู้สำนึกถึงคุณค่าแห่งความสำเร็จ

คุณความดีและประโยชน์อันจะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบเพื่อ
การกตัญญูคุณเวทิตแก่ เดและแม่ อันเป็นที่รักยิ่ง และจะสถิตย์อยู่ในใจของบุตรคนนี้
ตลอดกาล และหากมีข้อบกพร่องผิดพลาด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นิวัฒน์ โชติพงษ์สันต์